

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Svarbiausi šiuolaikiniai ES iššūkiai	Contemporary EU Challenges	

Anotacija

Šis tarpdisciplininis kursas yra skirtas Europos Sajungos (ES) aktualijų aptarimui, atsižvelgiant į tai, kad dalyvavimas ES yra svarbus Lietuvai politine, ekonomine, saugumo ir kitomis prasmėmis. Kurso programe numatytos temos atspindi ES vidaus ir užsienio politikos procesus bei juose dalyvaujančių veikėjų vaidmenį, įtraukiant ir Lietuvos dalyvavimo ES bei nacionalinių interesų aptarimą nagrinėjamomis temomis. Svarbiausi ES iššūkiai bus pristatomi paskaitų metu, o seminaruose jie bus nagrinėjami, vertinant iš Lietuvos interesų perspektyvos bei nagrinėjant naujausią skirtingus požiūrius svarstomais klausimais pristatančią medžiagą.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Jean Monnet prof. dr. Ramūnas Vilpišauskas	Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas, Vokiečių 10, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Bendruju universitetinių studijų

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinis ir savarankiškas	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiam	
Išankstiniai reikalavimai: Anglų kalba aukštесniu lygmeniu (B2)	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): néra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Modulio tikslas suteikti studentams žinių apie aktualiausius ES kylančius iššūkius tiek vidaus, tiek užsienio politikos srityse; ugdyti jų gebėjimus kritiškai vertinti ES aktualijas, diskutuoti bei formuluoti argumentuotus pasiūlymus aktualioms problemoms spręsti.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- Zinos ES vidaus ir užsienio politikos aktualijas, vidaus ir užsienio problemas bei jų vertinimus iš Lietuvos perspektyvos	Paskaitos/seminarai; Savarankiškas darbas su tekstais ir/ar vizualine medžiaga ruošiantis seminarams.	Darbas seminarų metu (dalyvavimas diskusijoje, kuriose skaitytos medžiagos pagrindu bus aptariami dėstytojo pasiūlyti klausimai) Egzaminas (politikos trumprāščio aktualia ES tema (angl. policy brief) parengimas)
- Gebės kritiškai vertinti informaciją ES ir Lietuvai aktualiais klausimais; įvertinti šiuolaikines ES politines aktualijas ir tinkamai jas susieti su teoriniaisiais modeliais, istoriniaisiais procesais bei palyginti skirtingas politinių reiškinių interpretacijas; formuluoti ir pateikti argumentuotus		

siūlymus dėl Lietuvos interesų požiūriu tinkamos ES politikos.		
<ul style="list-style-type: none"> - Gebės efektyviai komuniikuoti, pristatydamas klausimus, susijusius su nagrinėjama politine tematika, tinkamai argumentuoti bei diskutuoti su kitais asmenimis. 	Savarankiškas tekstu skaitymas ir interpretavimas seminarų metu. Politikos trumprashčio rengimas	
<ul style="list-style-type: none"> - Gebės dirbtį savarankiškai, ieškodami ir atsirinkdami aktualią su ES susijusią informaciją bei argumentuotai ją vertinti. 		

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		Užduotys (perskaityti nurodytus tekstus iš žemiau esančioje lentelėje pateikto sąrašo)
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminari	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	
1. Ivadinis užsiemimas. Kurso tikslas, idėja ir reikalavimai. Diskusija: ES – ekonominė galia, geopolitinis nykštukas? Ar galime teigti, kad ES pasaulyje yra svarbi tik dėl to, jog yra muitų sajunga ir vykdo bendrą prekybos politiką, tačiau geopolitiniais klausimais dėl skirtingų jos valstybių pozicijų ji veikia per lėtai, ir per menkai?	2						2	3	Skaitiniai: Nr. 20 ir 21
2. Kiek narystė ES riboja valstybės suverenitetą? Kaip apibrėžiamas suverenitetas šiuolaikiniame pasaulyje? Kokios svarbiausios su juo siejamos dilemos ir kaip jos reiškiasi dalyvaujant ES?	2						2	3	Skaitiniai: Nr. 1 ir 22
Lietuvos narystė ES – dilema tarp autonomijos, gerovės ir įtakos? Ar Lietuva atsisako savo suvereniteto, dalyvaudama ES? Ką manais už veto teisės kai kuriais ES sprendžiamais klausimais atsisakymą ir įsipareigojimą laikytis ES priimtų susitarimų gauna Lietuva?		2					2	3	Skaitiniai: Nr. 2 ir 3
3. Brexit poveikis Jungtinei Karalystei, Lietuvai ir ES – sveiki atvykę į besikeičiančių koalicijų pasauli? Ar po Brexit tokios šalys kaip Lietuva neteko svarbios koalicijų ES partnerės? Kaip Brexit keičia valstybių santykių dinamiką ES viduje bei kokios koalicijos formuoja joje? Ar galima kalbėti apie stabilias koalicijas, ar viskas priklauso nuo svarstomų klausimų?	2						2	3	Skaitiniai: Nr. 23 ir 24
4. Bendroji rinka ir „Briuselio efektas“ – kaip ES reguliuoja pasaulį. Kodėl ES daugiausia užsiima ekonominės veiklos reguliavimo	2						2	3	Skaitiniai: Nr. 25, 26 ir 27

normų kūrimu? Kuo svarbi bendroji rinka ir kodėl jmonės iš trečiųjų šalių pačios nusprendžia laikytis ES galiojančių normų? Kaip ES sekasi perkelti savo normas į kitas Pasaulio prekybos organizacijos narės?								
Lietuvos narystės bendrojoje rinkoje aktualios – infrastruktūrinė integracija, Mobilumo paketas, bankų sąjunga. Kuo svarbi Lietuvai ES bendroji rinka ir kokie iššūkiai kyla, siekiant suderinti skirtingų ekonominio išsvystymo lygmenis šalių dalyvavimą joje?		2			2	3	Skaitiniai: Nr. 4	
5. Ekonominė ir pinigų sąjunga (EPS) – įstrigusi virsme, arba neišvengiamai judanti link fiskalinės sąjungos? Kokie yra svarbiausi EPS bruožai ir kodėl ji dažnai apibūdinama, kaip neišbaigtą? Kaip siūloma reformuoti EPS? Kaip šiuos siūlymus vertina jvairios E(P)S narės, išskaitant Lietuvą?	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 28 ir 5	
6. ES krizių įtaka integracijai – ar krizės tikrai stiprina ES? Ką apie tai sako ankstesnių krizių poveikis ES integracijai? Kodėl pastarajį dešimtmetį kalbama apie daugybinės krizes ir kaip į skirtinges krizes reagavo ES? Kuo aiškinamas skirtinges krizių poveikis ES?	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 29 ir 30	
Kaip Lietuva tvarkosi su krizėmis ir kiek svarbi šiuo požiūriu narystė ES? Kokios išorės krizės paveikė Lietuvą pastaraisiais dešimtmečiais? Koks buvo Lietuvos atsakas į pasaulio finansų krizę bei COVID-19 pandemijos sukeltą krizę ir kas tai lémė? Kuo narystė ES svarbi, valdant ekonominės, sveikatos apsaugos, saugumo ir kitas krizes?		2			2	3	Skaitiniai: Nr. 6 ir 7	
7. COVID-19 pandemija ir Europos integracija – nuo vienašalių užsidarymų iki „Hamiltono akimirkos“ Europoje? Kuo pandemijos sukelta krizė skiriasi nuo ankstesnių krizių? Kaip į ją reagavo ES ir jos valstybės narės? Ar krizė pastūmėjo link gilesnės ES integracijos?	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 31, 32, 33, 34 ir 35	
8. ES biudžetas – ar senos priemonės tinkamos reagujant į šiuolaikinius iššūkius? Kokie yra pagrindiniai ES biudžeto bruožai ir kaip jie keitėsi pastaraisiais dešimtmečiais? Kaip vyko derybos dėl 2021-2027 m. daugiaumečio biudžeto ir kas lémė jų baigtį? Ar ES biudžetas iš tiesų atitinka šiuolaikinius iššūkius?	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 36, 37 ir 38	
Lietuvos prioritetai derantis ir naudojant ES biudžeto lėšas. Kokie buvo Lietuvos prioritetai derantis dėl 2021-2027 m. daugiaumečio biudžeto? Kaip juos vertinti? Kiek svarbios ES lėšos ir koks jų poveikis Lietuvos plėtrai?		2			2	3	Skaitiniai: Nr. 8 ir 9	
9. Transatlantiniai santykiai. JAV ir ES – nauja vienės kitą atrendantys partneriai? Kuo tradiciškai buvo svarbi JAV parama ES integracijai? Kodėl D. Trumpo „svarbiausia - Amerika“ politika buvo netikėta? Ar J. Bideno vadovaujama Amerika grjžo prie tradicinio	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 39 ir 40	

transatlantinio bendradarbiavimo? Ar JAV ir ES labiausiai vienija išorės grėsmės, o ne bendros vertybės?							
10. Kintantys ES santykiai su Kinija – nuo ekonominės partnerystės link sisteminės konkurencijos? Kaip keičiasi ES požiūris į Kiniją? Kiek svarbūs ekonominiai interesai, o kiek – vertybų skirtumai? Ar ES27 valstybės turi bendrą požiūrį į santykius su Kinija?	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 41, 42, 43 ir 44
Lietuvos santykiai su Kinija dilemos – tarp partnerystės su JAV ir pozicijos derinimo ES viduje. Ar Lietuvoje yra suformuota strategija santykiai su Kinijos atžvilgiu? Kiek Kinijos keliamas grėsmės svarbi lyginant su kitomis geopolitinėmis grėsmėmis? Kuo svarbūs Lietuvos aljansai su sajungininkais, reagujant į tokio tipo grėsmes?		2			2	3	Skaitiniai: Nr. 10 ir 11
11. ES ir jos autoritariniai kaimynai – Rusija, Turkija. Ar ES turi strategiją Rusijos ir Turkijos atžvilgiu? Kiek panašūs ir kiek skiriasi ES valstybių narių požiūriai į santykius su jos autoritariniais kaimynais? Kaip rasti tinkamą balansą tarp sankcijų ir bendradarbiavimo?	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 45, 46, 47 ir 48
12. ES (Rytinė) kaimynystė – ribotas efektyvumas, kai nesiūloma narystė? Kokie pagrindiniai ES Rytų kaimynystės bruožai ir dilemos? Kiek svertų ES turi daryti įtaką politiniams ir ekonominiams pokyčiams kaimyninėse šalyse? Kaip jai sekasi tuos svertus naudoti?	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 12, 13 ir 14
Lietuvos indėlis į Rytų kaimynystės politiką – Baltarusijos atvejo aptarimas. Kokie Lietuvos politikos Baltarusijos atžvilgiu pagrindiniai bruožai ir kaip jie keitėsi? Kiek Lietuvai svarbi narystė ES santykuose su kaimyninėmis šalimis (pvz. Baltarusija)? Nuo ko priklauso Lietuvos autoritetas kaimyninėse šalyse?		2			2	3	Skaitiniai: Nr. 15
13. ES plėtra – kokia plėtra? Kaip svarbiausia ES užsienio politikos priemonė prarado savo patrauklumą. Kuo svarbi ES plėtra jos santykuose su išorės pasaule ir kaimyninėmis šalimis? Kaip keitėsi ES plėtros politika? Kodėl tolesnė ES plėtra yra sustojusi?	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 49, 50 ir 51
14. ES ir globalių problemų sprendimas – ateities bendradarbiavimo pavyzdys ar unikalus regioninio bendradarbiavimo atvejis pasaulyje? Kaip ES dalyvauja sprendžiant pasaulio problemas? Kuo ES svarbus daugiašališkumas bei taisyklių laikymasis tarptautiniuose santykuose? Kokiose srityse ES rodo lyderystę, sprendžiant globalias problemas?	2				2	3	Skaitiniai: Nr. 52 ir 53
Lietuva ir globalūs iššūkiai – kiek svarbi narystė ES tvarkantis su jais? Kokie svarbiausi iššūkiai kyla mažoms valstybėms šiuolaikiniame pasaulyje? Kuo svarbūs susitarimai ir dalyvavimas tokiose organizacijose kaip ES?		2			2	3	Skaitiniai: Nr. 16 ir 17

15. ES reformų svarstymas konferencijoje dėl Europos ateities – biurokratinis pratimas ar piliečių įtraukimas į ES reikalų sprendimą? Kokios konferencijos dėl Europos ateities ištakos, formatas ir svarstomi klausimai? Ar tinkamai į šiuo svarstymus įtraukiami ES šalių piliečiai? Ar ES reikalai turi būti palikti elito sprendimams?	2				2	3	Skaitiniai Nr. 54
Kaip vertinti siūlymus dėl ES reformų Lietuvos interesų požiūriu? Kokie pagrindiniai vertinimo kriterijai? Koks ateities ES raidos scenarijus naudingiausias Lietuvai? Ar Lietuvos balsas gali būti girdimas diskusijose dėl ES ateities?		2			2	3	Skaitiniai: Nr. 18 ir 19
16. Kurso apibendrinimas ir grįžtamasis ryšys	2				2		
Egzaminas						10	Politikos trumprashačio parengimas, naudojantis kurso metu skaitytais tekstais bei papildoma literatūra
Iš viso	32	16			48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas (politikos trumprashačio rengimas)	50 %	Egzaminų laikymo laikotarpiu	<p>Semestro pabaigoje studentai turi pateikti politikos rekomendacijas pasirinktai ES svarbiai problemai spręsti.</p> <p>Vertinimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studento demonstruojamas temos išmanymas; - Gebėjimas sklandžiai reikšti mintis raštu; - Gebėjimas argumentuotai pagrasti politikų pasiūlymus. <p>Vertinimo balais reikšmės:</p> <p>10 balų – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti, išmano ES politikos procesą, jo veikėjus ir aktualijas, geba atpažinti aiškiai klaudingus teiginius apie šiuo metu aktualius ES vidaus ir išorės klausimus, pritaikyti studijuotą medžiagą su konkretioms situacijoms. Surinkta 9,5 ir daugiau balo.</p> <p>9 - 8 balai – studentas labai gerai/gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti, žino ES vidaus ir išorės politikos sąvokų ir terminų reikšmę, tačiau ne visada geba atpažinti aiškiai klaudingus teiginius apie šiuo metu aktualias ES problemas, pritaikyti studijuotą medžiagą su konkretioms situacijoms. Surinkta 8,5-9,4 balo (9 balai) ar 7,5-8,4 balo (8 balai).</p> <p>7 – 6 balai – studentas vidutiniškai/patenkinamai sisavino studijuotą medžiagą, žino dalies ES politikos sąvokų ir terminų reikšmę, tačiau ne visada geba atpažinti aiškiai klaudingus teiginius apie šiuo metu aktualias ES problemas, susieti studijuotą medžiagą su konkretioms situacijoms. Surinkta 6,5-7,4 balo (7 balai) ar 5,5-6,4 balo (6 balai).</p> <p>5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) įsisavino studijuotą medžiagą, nežino dallies su ES reikalais susijusių sąvokų ir terminų reikšmés, nesugeba atpažinti aiškiai klaudingų teiginių apie ES aktualijas, susieti studijuotos medžiagą su konkretioms situacijoms. Surinkta 4,5-5,4 balo.</p>

			4 balai – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos, nežino pagrindinių su ES susijusių sąvokų ir terminų reikšmės, nesugeba atpažinti aiškiai klaidingų teiginių apie ES aktualijas, susieti studijuotos medžiagą su konkrečiomis situacijomis. Surinkta 3,5-4,4 balo (4 balai), 2,5-3,4 balo (3 balai), 1,5-2,4 balo (2 balai) ar 0,5-1,4 balo (1 balas).
Darbas seminarų metu (dalyvavimas diskusijoje, užduočių atlirkimas)	50 %	Semestro metu	<p>Vertinamas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - studento demonstruojamas seminarams skaitytų tekstu supratimo lygis; - aktyvumas dalyvaujant grupinėse diskusijoje; - teiginių kokybė (sąsajos su skaitytais privalomais tekstais, interpretacijų rišumas ir originalumas); - gebėjimas dalyvauti diskusijoje su kolegomis (argumentuotos pozicijos demonstravimas, kolegiškas reagavimas į grįztamąjį ryšį/kritiką); - gebėjimas derinti teorinę medžiagą su praktiniais pavyzdžiais.

Literatūra:

Papildomai prie nurodytų skaitinių studentams bus pasiūlyti naujausi aptariamas temas nagrinėjantys Politico, Financial Times, The Economist bei analitinių centrų (CEPS, CER, Bruegel, SWP, DGAP, IAI irk t.) tekstai.

Autorius	Leidi mo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla	Prieiga internete ar VU bibliotekoje
Privalomoji literatūra					
1	Krasner, S.	(2009)	Think Again: Sovereignty	Foreign Policy, 2009 11 20	https://foreignpolicy.com/2009/11/20/think-again-sovereignty/
2	Vilpišauskas, R.	(2019)	Lithuania and the European Union	Oxford Encyclopedia of European Union Politics	Oxford: Oxford University Press doi:10.1093/acrefore/9780190228637.013.1113,
3	Vilpišauskas, R.	(2018)	"Lithuania and the EU: pragmatic support driven by security concerns", p. 69-72;	The Future of Europe. Views from Capitals (eds. M. Keating, J. Pollack, P. Schmidt),	London: Palgrave Macmillan,
4	The Economist	(2019)	Why Europe's single market is at risk	September 12, 2019,	https://www.economist.com/leaders/2019/09/12/why-europe-s-single-market-is-at-risk?frsc=dg%7Ce
5	Vilpišauskas, R.	(2021)	Baltic States in the Economic and Monetary Union: standing in the		straipsnis pateikta

			shadow of Germany or helping to counterbalance the 'South'?		s recenza vimui German Politics.	
6	Kuokštis, V., Bieliūnas, A., Vilpišauskas, R.	(2019)	Flexibility as small state strategy: explaining Lithuania's adjustment successes	paper presented at the biennial conference of the European Union Studies Association (EUSA), Denver, May 9-11, 2019		
7	Bortkevičiutė, R., Kuokštis, V., Nakrošis, V., Vilpišauskas, R.	(2021)	Lithuanian response to the COVID-19 crisis: the first shall be the last?		Straipsnis teikiamas Public Policy and Administration.	
8	BNS	(2020)	R. Vilpišauskas: ES susitarimas – reikšmingas, bet kontroversiškų klausimų lieka,	Baltic News Service, liepos 27, 2020	Vilnius	
9	Lithuanian Free Market Institute	(2020)	Position paper on EU budget 2021-2027: aiming at a common market, not redistribution	July 10, 2020.	Vilnius	http://www.epicenternetwork.eu/research/publications/aiming-at-a-common-market-not-redistribution/
10	Andrijauskas, K.	(2021)	Kinijos ir Lietuvos santykiai 2020 m.: nusimetant kaukes?	RESC, 2021 m. sausis,	Vilnius: Rytų Europos Studijų Centras,	https://www.esc.lt/wp-content/uploads/2021/01/SI_NO-LITHUANIAN-RELATIONS-leidinys_A4_LT.pdf ;
11	Vilpišauskas, R.	(2020)	European allies should actively assist in restoring US leadership rather than wait for it, p. 110-118.	Spruds, A., Vargulis, M. (eds.) Transatlantic futures. Towards NATO 2030, Riga Conference papers 2020;	Riga: LIIA	https://www.liia.lv/en/publications/transatlantic-futures-towards-nato2030-884
12	Vilpišauskas, R. Jakniūnaitė, D., Jaroszewicz, M., Jonavičius, L.	(2020)	Susceptibility of Ukrainian and Belarussian domestic actors to external actors' approaches: puzzling patterns of transition	East European Politics, 2020, published online 30 March, 2020	Taylor & Francis	https://doi.org/10.1080/21599165.2020.1745190 ;

13	Wolczuk, K., Žeruolis, D.	(2019)	Fit for Purpose? Evaluating the EU's assistance to Ukraine	STRAT Policy Brief No. 5, March 2019	The Hague	http://eu-strat.eu/wp-content/uploads/2019/04/EU-STRAT-Policy-Brief-No.-5.pdf
14	Venturi, B., Colombo, S.	(2021)	Rethinking EU leadership in the “Neighborhood”: Limits and Ambitions	IAI commentary 21/01, January 2021	Rome	https://www.iai.it/en/pubblicazioni/rethinking-eu-leadership-neighbourhood-limits-and-ambitions
15	Latvian Institute of International Affairs	(2021)	Baltic and Nordic approaches to the crisis in Belarus,		Riga: LIIA, rengiam a spaudai	
16	Vilpišauskas, R.	(2021)	Perceptions of European solidarity in Lithuania – Perceptions of European solidarity in Lithuania - plus ça change, plus c'est la même chose?	European Solidarity and the Future of Europe. Views from Capitals (eds. M. Keating, J. Pollack, P. Schmidt),	London: Palgrave Macmillan, 2021, ruošiam a spaudai	
17	Leonard, M., Shapiro, J.,	(2020)	Sovereign Europe, dangerous world: five agendas to protect Europe's capacity to act	ECFR Policy Brief, November 2020.	London	https://ecfr.eu/publication/sovereign-europe-dangerous-world-five-agendas-to-protect-europes-capacity-to-act/
18	Maniokas, K., Budreika, T.	(2021)	Nuo likutinio vienbalsiškumo prie kvalifikuotos daugumos ES: kaštai ir nauda Lietuvai	ESTEP	Vilnius: ESTEP, sausio 31, 2021	
19	Vinogradnaitė, I., Vilpišauskas, R.	(2021)	The politics of differentiated integration: what do governments want? Country Report – Lithuania	European University Institute: EUI RSCAS working paper 2021/10	Florenc e	https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/69818/RS_C%202021_10.pdf?sequence=1&isAllowed=y
Papildoma literatūra						
20	Moravscik, A.	(2017)	Europe Is Still a Superpower	Foreign Policy, 2017 04 13		https://foreignpolicy.com/2017/04/13/europe-is-still-a-superpower/

21	Dempsey, J.	(2021)	Why the European Union cannot do foreign policy?	Carnegie Europe, February 9, 2021.		https://carnegieeurope.eu/strategic-europe/83841
22	Keohane, R.	(2002)	Ironies of Sovereignty: The European Union and the United States	Journal of Common Market studies, vol. 40, no. 4;		
23	Krotz, U. & Schild, J.	(2018)	Back to the future? Franco-German bilateralism in Europe's post-Brexit union, 1174-1193;	Journal of European Public Policy, 25:8,		
24	Wivel, A., Thorhallsson, B.	(2019)	Brexit and small states in Europe	Thorhallsson, B., Diamond, P., Nedergaard, P., Rosamond, B., (eds.), The Routledge Handbook of the Politics of Brexit,	London: Routledge	https://www.researchgate.net/publication/323689409_BREXIT_AND_SMALL_STATES_IN_EUROPE_HEDGING HIDING_OR_SEEKING_SHELTER
25	European Commission	(2020)	Identifying and addressing barriers to the Single Market	COM(2020) 93 final, 10.03.2020;	Brussels	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2020:93:FIN
26	Bradford, A.	(2020)	The Brussels Effect: How the European Union Rules the World, p. 7-66;		Oxford: Oxford University Press,	
27	Pelkmans, J.	(2019)	The Single Market remains the decisive power of the EU Policy priorities for 2019-2024,	CEPS October 18, 2019;	Brussels	https://www.ceps.eu/wp-content/uploads/2019/10/The-single-market-remains-the-decisive-power-of-the-EU.pdf
28	Qualia, L.	(2018)	Economic and Monetary Union	Oxford Research Encyclopedia of Politics, December 2018	Oxford: Oxford University Press	DOI: 10.1093/acrefore/9780190228637.013.1059
29	Borzel, T. A., Risse, T.	(2017)	From the euro to the Schengen crises: European integration theories, politicization, and identity politics, p. 1-27;	Journal of European Public Policy, online article	Taylor & Francis	https://doi.org/10.1080/13501763.2017.1310281
30	Schimmelfennig, F.	(2018)	European integration (theory) in times of crisis. A comparison of the euro and Schengen crises, p. 969-989.	Journal of European Public Policy, 25:7	Taylor & Francis	

31	Schmidt, V. A.	(2020)	Theorising institutional change and governance in European responses to the COVID-19 pandemic, p. 1177-1193;	Journal of European Integration, 42:8	Taylor & Francis	https://doi.org/10.1080/07036337.2020.1853121
32	Hall, B., Fleming, S.	(2020)	Is the Franco-German plan Europe's 'Hamiltonian' moment?	Financial Times, May 21, 2020	London	
33	Wolf, M.	(2020)	The EU rises to meet the COVID-19 crisis,	Financial Times, June 3, 2020;	London	
34	Chazan, G., Kapoor, S.	(2020)	This isn't Europe's 'Hamiltonian' moment	Politico, May 22, 2020;	Brussels	https://www.politico.eu/article/this-isnt-europes-hamilton-moment/
35	Copelovitch, M.	(2020)	No, this isn't Europe's 'Hamiltonian' moment,	Washington Post, May 27, 2020.	Washington D. C.	
36	Begg, I.,	(2015)	New demands for EU spending: justifiable or fanciful?	SIEPS working paper,	Stockholm	https://core.ac.uk/download/pdf/10590003.pdf
37	European Council Studies	(2020)	May to July: the MFF and the Recovery Fund	European Council Notes 2020/04-05	Leuven: Leuven University Press;	
38	Becker, P.	(2020)	The EU budget as an opportunity in the crisis	SWP Comment No. 37, July 2020.	Berlin	https://www.swp-berlin.org/10.18449/2020C37/
39	Besch, S., Scazzieri, L.	(2020)	European strategic autonomy and a new transatlantic bargain	Centre for European Reform, December 2020;	London	https://www.cer.eu/publications/archive/policy-brief/2020/european-strategic-autonomy-and-new-transatlantic-bargain
40	Krastev, I., Leonard, M.	(2021)	The crisis of American power – how Europeans see Biden's America	ECFR Policy Brief, January 2021.	London	https://ecfr.eu/publication/the-crisis-of-american-power-how-europeans-see-bidens-america/
41	Gonzalez, A., Veron, N.	(2019)	EU trade policy amid the China-US clash: caught in the cross-fire?	Bruegel working paper No. 7, September 16, 2019	Brussels	https://www.bruegel.org/2019/09/eu-trade-policy-amid-the-china-us-clash-caught-

							in-the-crossfire/
42	Grant, Ch.	(2020)	Deadly coronavirus, domineering China and divided America. What the new geopolitics means for Europe?	Centre for European Reform, December 2020;	London		https://www.cer.eu/publications/archive/essay/2020/deadly-coronavirus-domineering-china-and-divided-america-what-new
43	Dekker, B., Okano-Heijmanns, M.	(2020)	Dealing with China on high-tech issues	Clingedael Report, December 2020;	The Hague		https://www.clingendael.org/publication/dealing-china-high-tech-issues
44	Dempsey, J.	(2021)	Judy asks: Is the EU – China deal a mistake?	Carnegie Europe, January 7, 2021;	Brussels		https://carnegieeurope.eu/stategiceurope/83572
45	Epifanova, A., Nič, M.	(2021)	It's high time for the EU to rethink its relations with Russia	DGAP online commentary, February 11, 2021	Berlin		https://dgap.org/en/research/publications/its-high-time-eu-rethink-its-relations-russia
46	Dempsey, J.	(2021)	Judy asks: Is the EU too soft on Putin?	Carnegie Europe, January 21, 2021;	Brussels		https://carnegieeurope.eu/stategiceurope/83694
47	Thzierras, Z., Harchaoui, J.	(2021)	What Erdogan really wants in Eastern Mediterranean	Foreign Policy, January 19, 2021;	Washington D. C.		https://foreignpolicy.com/2021/01/19/turkey-greece-what-erdogan-wants-eastern-mediterranean-sovereignty-natural-gas/
48	Tocci, N.	(2020)	Peeling Turkey away from Russia's embrace: a transatlantic interest	IAI commentary 20/93, December 2020.	Rome		https://www.iai.it/en/pubblicazioni/peeling-turkey-away-russias-embrace-transatlantic-interest
49	European Commission	(2020)	Revised enlargement methodology: questions and answers, February 5, 2020,		Brussels		https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news-corner/news/revised-enlargement-

						methodology-questions-and-answers_en ;
50	Perez, A. E.	(2020)	Renewing hope? An analysis of the new EU enlargement methodology and its implications for Kosovo	Group for Legal and Political Studies	Prishtina	http://www.legalpoliticalstudies.org/wp-content/uploads/2020/04/GPSPolicyAnalysis012020NewEnlargementStrategy.pdf
51	Fouere, E.	(2021)	The EU's enlargement agenda is no longer fit for the purpose	CEPS, January 12, 2021	Brussels	https://www.ceps.eu/the-eus-enlargement-agenda-is-no-longer-fit-for-purpose/
52	Leonard, M. et al.	(2021)	The geopolitics of Europe's green deal	Bruegel Policy Contribution No. 04/21, February 2021	Brussels	https://www.bruegel.org/2021/02/the-geopolitics-of-the-european-green-deal/
53	Brattberg, E.	(2020)	Reinventing transatlantic relations on climate, democracy and technology	Carnegie Endowment for Peace, December 2020		https://carnegieendowment.org/2020/12/23/reinventing-transatlantic-relations-on-climate-democracy-and-technology-pub-83527
54	European Commission	(2017)	White Paper on the Future of Europe, Reflections and Scenarios for the EU27 by 2025	European Commission	Brussels	https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf